אלמנה מן האירוסין הוא דלא נפיש חן דידה אבל גרושה כו'. פירש רבינו חננאל גרושה נפיש חן דידה דיש לה תוספת והואיל ויש לה לגבות כל כך אימא שתמכור שלא בבית דין ח"ג יש לפרש שהיא צריכה חן יותר לישא שהיא בזויה יותר מן האלמנה:

לאתויי מגורשת ואינה מגורשת. פירש הקונטרס דלגב אורחיה קמ"ל דמגורשת ואינה מגורשת אינה גובה מזונות מן היתומים וזו היא מילתא דפשיטא דמספק שמא מגורשת גמורה היתה לא תוליא מזונות מן היתומין הילכך נראה כפירוש רבינו חננאל לאתויי מגורשת ואינה מגורשת הא דתנן כל שאין לה מזונות לא תמכור הא יש לה מזונות תמכור שלא בב"ד ואי זו היא זו אלמנה מן הנשואין ומרבה מגורשת ואינה מגורשת ואין לתמוה מאי קמ"ל אם מוכרת שלא בבית דין דאמלי למימר דעיקרא דמילתא לאשמועינן דבא מזונות היא אי נמי מצינו למימר דאף המכירה שלא בב"ד קמ"ל דאע"ג דלא מדינא היא ניזונת אלא משום דאגידא ביה ס"ד דלא תקנו לה רבנן למכור שלא בב"ד דסבי לה אי אית לה אפי' בב"ד: **מכרה** כתובתה. נראה לי לפרש דהיינו מנה ומאתים והשתא אתי שפיר דקאמר לא תמכור השאר אלא בב"ד דהיינו תוספת: **מתניתין** מני רבי שמעון היא דתניא כו'. וא"ת ממתניתין נמי תפשוט דאמרי' כרבי שמעון מדקתני לא תמכור אם השאר אלא בבית דין דהיינו כר"ש דאמר כל שאין לה מזונות לא תמכור אלא בבית דין וי"ל דחכמים נמי כרבי שמעון סבירא להו בהא דאמר כל שאין לה מזונות לא תמכור אלא בב"ד ואי מדקתני מוכרת אפילו ארבעה וחמשה פעמים ומוכרת למזונות שלא בב"ד משמע משום דאכתי לא הפסידה מזונות הוא דמוכרת כתובתה שלא בב"ד:

בבתוליה בבדרכה אין שלא בדרכה לא. דליכא למימר עד שיהו כולן קיימין בין בדרכה בין שלא בדרכה דאם כן ליתמוק קרא מיניה וממילא הוה ממעטינן בעולה שלא בדרכה מיו"ד של בתוליה כמו בוגרת אבל מבעולה אלא יו"ד לא אפשר לומר דהוה ממעטינן ליה דהא בקנס של נערה כתיב בתולה ואפי' הכי יש לה קנס דאיתא בפרק קמא דקדושין (דף י.) מודה רבי לענין קנס דכולהו משלמי וכן גבי נערה המאורסה דכתיב בתולה אמרינן התם דכולהו בסקילה ואפילו רבי לא פליג אלא משום דכתיב לבדו ומיהו קשה לי אימא בבתוליה אמא לרבות בוגרת ולא בעולה שלא בדרכה ונראה לי דמשמע ליה טפי לאוקמיה בבעולה שלא בדרכה משום דמשמע בבתוליה במקום בתולים כלומר במקום בתולים בעינן שתהא בתולה: **בתולה** שלמה משמע. קשה לרבי אמאי איצטריך למכתב גבי קנס נערה למעוטי בוגרת תיפוק ליה מבתולה שלמה משמע ואפילו אם תמצא לומר דהוא איצטריך לבדרכשיון ליה בתלו נערות (לעיל דף כט.): אכתי קשה מהא דאמר בפרק הבא על יבמתו (יבמות דף סא. וסס) אין בתולה אלא נערה וכן הוא אומר והנערה טובת מראה מאד בתולה ולהאי תנא אמאי איצטריך למכתב בתולה נערה בכל מקום כיון דכתב בתולה ידעינן שהיא נערה ועוד קשה מהא דאמר גבי נערה המאורסה בא עליה עשרה ועדיין היא בתולה כולן בסקילה ואמאי והא כתיב בתולה דמשמע שלמה למעט שלא בדרכה ואפילו רבי לא פליג מהאי טעמא דבתולה שלמה משמע ואמרינן נמי בקידושין (דף י.) מודה רבי לענין קנס דכולהו משלמי ואמאי והא כתיב ביה בתולה ושמא י"ל התם משום דדרשינן (סס ט.) בעולת בעל בעל עושה אותה בעולה שלא בדרכה ואין אחר עושה אותה בעולה שלא בדרכה:

שיהו רבנן בגרושה שאינו חושש בבזיונה הילכך אין לה רשות אלא למכור בב"ד: **גמ'** מתני' מני ר"ש היא דתניא מכרה כתובתה עשתה כתובתה אפותיקי לאחר א"ל מזונות דברי ר"מ ר"ש אומר אע"פ שלא מכרה אלא מקצת לא תמכור מן השאר אלא בב"ד ר"ש סבר ל"א מקצת כסף ככל כסף ור"מ סבר מקצת כסף כל כסף פי' מקצת כסף של מוהר הבתולות שנשאר לה לגבות (שוה כסף) ככל כסף ויש לה מזונות עד שתגבה הכל ואין הלי כר"ש דאמרינן

ט) נראה דמסר כאן וע"ל וכן תנן בסמוך דגרושה לא תמכור אלא בב"ד ועולא מקבלא וכו'. כ) נראה דע"ל ח"ר זרא אמר רבנן בר ירמי' אמר רבנן בר ירמי' אמר שמואל וכ"ה בגיטין ע"ד אבן בב"ב מ"ז הני' אמר רב ירמי' בר אבא.

עין משפט נר מצוה

כב א מיי' פי"ח מה"מ אישות הל' כה טוש"ע אה"ע סימן לג סעיף ג:
כג ב מיי' פי"ז מה"מ אישות הל' יח סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' קג סעיף ח:
כד ג מיי' פי"ח שם הל' כ סמג שם טוש"ע אה"ע סי' לג סעיף ה:
כה ד מיי' פי"ז שם הל' יג סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קג סעיף ב:
כו ה מיי' פי"ז מה"מ אישות כ"א הל' יג סמג עשין מז:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' ורבנן סברי אמרי' מקמת כסף ככל כסף. כ"ב עי' תוס' דף פח. תוד"ה ור"ש סבר וכו' ובמגמות יא: ד"ה ר"י וכו' ובכנכות ג. ד"ה ר"י וכו':

תוספות רי"ד

להמתין אלא מן האירוסין מ"ט עולא אמר משום חינא פי' כדי שיהא לה כתובה מצוי אולי תמצא חן בעיני האנשים ותנשא בה ר"י אמר אין אדם רוצה שתתכבה אשתו בב"ד. מ"ב א"ב גרושה לעולא דאמר משום חינא גרושה נמי צריכה חן ולר"י דאמר אין אדם רוצה כו' אגרושה אינו חושש בבזיונה הלכך אינה מוכרת אלא בב"ד ט) ועולא מדקדק ומוקי לה כר"ש: ת"ש כשם שמוכרת שלא בב"ד כך יורשיה יורשי כתובתה מוכרים שלא בב"ד בשלמא למ"ד אין אדם רוצה כו' כי היכי דאיהי לא ניחא לה שתתכבה יורשי' נמי לא ניחא ליה דליבזו אלא לעולא דאמר משום חינא יורשי' מאי חן איכא תרגמה עולא כגון שירשתה בתה או אחותה: ואלה הם שינויא דחיקא ואשינויא דחיקא לא סמכי' דסתם קתני יורשי' יורשי כתובתה ומשמע אפילו זכרים גם מה שהעמיד האי דתנן וגרושה לא תמכור אלא בב"ד דהוא ר"ש שינויא דחיקא הוא דסתמא דמתני' רבנן הוא מדתני רישא וחכ"א מוכרת היא אפילו ד' וה' פעמים ומוכרת למזונות שלא בב"ד והדר תני וגרושה לא תמכור אלא בב"ד השתא איכא לדיוקא האי דאמרו חכמים שלא בב"ד אהיכא קאי אי אמוכרת למזונות פשיטא ודאי דמוכרת למזונות שלא בב"ד מוכרת וליכא מאן דפליג בהא והו"ל למימר מוכרת למזונות סתם והוה קמ"ל דאע"ג דמכרה ד' וה' פעמים לכתובתה לא אבדה מזונותי' אלא אכתי מוכרת למזונות [אלא] שלא בב"ד אכלהו קאי דמוכרת אפילו ד' וה' פעמים לכתובתה ואח"כ מוכרת למזונות וכלהו מוכרת שלא בב"ד ופליג עם ר"ש בחדתי (דהא) [והוא] ת"ק דפליג עם ר"ש ברישא והדר תני וגרושה ל"ת אלא בב"ד ומודים חכמים בגרושה שלא תמכור אלא בב"ד משום דשמא היא שלא תחבבה וגרושה תחבבה הכי משמע פשטא דמתני' ומאי דמוקי לה כר"ש שינויא הוא ואשינויא לא סמכי' ומ"ה הלי' כר"י ולא כעולא. כ) אר"י אמר רב"י א"ש כ"מ שאמרו מגורשת ואינה מגורשת בעלה חייב במזונותי' וה"מ בחיי בעלה משום דמעכבה מלנשא אבל לאחר מיתתו שהיא ראוי' להנשא תביא ראי' ותטול ומספיקא לא (תנשא וגט) [תיטול דגט] דידה מפקא מחזקתה ואין מוציאין ממון מחזקתו בספק:

מסורת הש"ס

ג) [לעיל פד. וס"כ], ד) [לעיל עד: עה. גיטין מו.], ה) גיטין עד. ב"מ יב: ב"ב מז:, ד) ל"ל בעלה. ה) [לעיל לו:], ו) [תוספתא פי"ח] לעיל עד., ז) [בתוספתא ליתא], ח) והשאר לא תמכור אלא בב"ד למימרא כו' כל"ל. רש"ל, ט) יבמות עט., י) מאלמנה מן האירוסין שמעינן לה כו' כל"ל. מהרש"ל, כ) [ע"ח], ל) [בכ"ש העתי'], מ) [ספז], נ) [ל"ל כתולה].

תורה אור השלם

ו. והוא אִשָּׁה בִּבְתוּלֶיהָ יִקָּח: ויקרא כא יג

מוסף רש"י

משום חינא. שימצאו האנשים חן בעיני הבעלים ויהיו נישאות להן, אלא מדאצנה להפסיד כתובתן (לעיל פד. ובעי"ז נימין לה. ומס). **מגורשת ואינה מגורשת בעלה חייב במזונותיה.** דאמרי אגידא ביה (נשב"ם ב"ב מז:). **עשתה כתובתה אפותיקי לאחר.** קרקע המיוחדת לכתובתה עשתה אפותיקי לנכסל מוד אלה (לעיל נד.). **בתולה אפילו מקצת בתולים.** אי הוה כתיב בתולה יקח, מקצת בתולים משמע יהולי מאחרי בוגרת, השתא דכתיב בתוליה מיתסרי בוגרת, דמשמע דבעינן כל בתוליה (יבמות נס.). **בבתוליה.** בי"ת ימיהא דמשמע הכי למדרש במקום בתוליה, דהיינו בבדרכה אם נבעלה נפסלה (ב"ג), אבל נבעלה שלא בדרכה לא, דלמיסר בעולה שלא בדרכה ליכא למימר מהאי קרא ומהיכא עד שיהא כל בתוליה קיימין ואפילו שלא בדרכה, בדדרכשין ליה אלינא דרבי אלעזר, כיון דבתולה ממעט בוגרת כ"ש בעולה שלא בדרכה, הלכך כי אתא למיסרי אתא וכדדרכשין (שם). ר' אלעזר ור' שמעון **סברי בתולה** שלמה משמע. אי הוה כתיב בתולה, אלימה משמע ומיתסרא בוגרת, השתא דכתיב בתוליה אפילו מקצת בתולים משמע לרבות בוגרת (שם).

תוספות רי"ד (המשך)

מתני' מכרה כתובתה או מקצתה נתנה לאחר או מקצתה משכנה או מקצתה ל"ת את השאר אלא בב"ד וחכ"א מוכרת היא אפילו ד' וה' פעמים מעט מעט לצורך כתובתה וביני ביני עד שלא תפדע כל כתובתה מוכרת למזונות שלא אבדה מזונותי' אלא לאחר שתגבה כל כתובתה וכל מכירותי' היא עושה שלא בב"ד וכותבת למזונות מכרתי מה שהיא מוכרת למזונות שלא יטענו עלי' היתומים כי הכל מכרת לכתובתך ונתנקבלת כתובתך והלכך תפרש במכירה מה שהיא מוכרת למזונות כי למזונות מכרתי וגרושה ל"ת אלא בב"ד דמודי

בתוליה קיימין. לענין בעילה שלא נבעלה אפילו שלא כדרכה: דתפסה כסא דכספא. ולא היה בו שיעור כתובתה: לריכה שבועה. שלא נגמרה יותר: ששמה לעצמה. לקחה שדה היתומים לעצמה בשומת כתובתה: לא עשתה ולא כלום. ואם רלו היתומים להגבותה מעות לאחר זמן מחזרין ונוטלין אותה: מאן שם ליך. ממי קבלת מכירה זו לא מצית דין ולא מיתומין לפיכך לא יצא הקרקע מרשות היתומין אבל היכא דשמת לאחריני נפק מרשות היורשין שהרי נתנו לה חכמים רשות למכור: כיספא. מספוא. לשון אחר כסיתא גרס עני אלמוגים שקורין קור"ל: מתני' שוה מאתים במנה נתקבלה כתובתה. דאמרינן לה את אפסדת: מכרה בעל. שאותו דינר אין לה רשות למכור ונמצא שכל המכר טעות שהרי בנת אחת היה: לעולם מכרה קיים. והיא תחזיר את הדינר ליורשין (א) דמה הספידתן: עד שיהא. באותה כדי שאילו לא היתה האותה היה משתייר בשדה בת תשעה קבין או האותה עצמה תשעה קבין והוא הדין אם נשאר ליתומים שם לגד האותה ט' קבין דכיון דיש ליתומים קרקע שם כשיעור שדה יאמרו לה אין לוגנו למכור קרקע הראוי לנו אבל אם אין האותה ראויה להצטרף לכדי שדה לא הספידתן כלום: וכגנה בת חצי קב. שזה שיעור גנה: וכדברי ר' עקיבא. ששמענו ממנו במקום אחר (ב) בגית רובע הוא שיעור גנה: גמ' כאן

בבתוליה שיהו כל בתוליה קיימין [א]בין בכדרכה בין שלא כדרכה ההיא איתתא דתפסה כסא דכספא בכתובתה קתבעה מזוני [ב]אתאי לקמיה דרבא אמר להו ליתמי זילו הבו לה מזונות לית דחש להא דר' שמעון דאמר לא אמרינן מקצת כסף ככל כסף שלח ליה רבה בריה דרבא לרב יוסף מוכרת שלא בב"ד צריכה שבועה או אין צריכה שבועה ותבעי לך הכרזה אמר ליה הכרזה לא קמיבעיא לי דא"ר זירא אמר רב נחמן [ג]אלמנה ששמה לעצמה לא עשתה ולא כלום ה"ד אי דאכרוז אמאי לא עשתה ולא כלום אלא לאו דלא אכרוז ולעצמה הוא דלא עשתה ולא כלום [ד]הא לאחר מה שעשתה עשתה [ה]לעולם דאכרוז ודאמרי לה מאן שם ליך כי האי דהתהוא גברא דאפקידו גביה כיסתא דיתמי אזל שמה לנפשיה בארבע מאה זוזי אייקר קם בשית מאה אתא לקמיה דרבי אמי אמר ליה מאן שם לך [ו]והלכתא צריכה שבועה ואינה צריכה הכרזה: מתני' [ז]אלמנה שהיתה כתובתה מאתים ומכרה שוה מנה במאתים או שוה מאתים במנה נתקבלה כתובתה [ח]היתה כתובתה מנה ומכרה שוה מנה ודינר במנה מכרה בטל אפילו היא אומרת אחזיר דינר ליורשין מכרה בטל רשב"ג אומר לעולם מכרה קיים עד שתהא שם כדי שתשייר בשדה [ט]בת תשעה קבין ובגנה בת חצי קב וכדברי רבי עקיבא בית רובע [י]היתה כתובתה ארבע מאות זוז ומכרה לזה במנה ולזה במנה ולאחרון יפה מנה ודינר במנה של אחרון בטל ושל כולן מכרן קיים: גמ' מאי שנא שוה מאתים במנה דאמרי לה את אפסדת שוה מנה במאתים נמי תימא אנא ארווחנא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה כאן

שיהו בתוליה קיימין בין בכדרכה בין שלא בדרכה. פירוש בענין שאותן מקצת בתוליס יהו קיימים בכל מקום ולא מלי למימר שלא כדרכה לא דלשמוק קרא מייניה:

מוכרת שלא בבית דין צריכה שבועה בו'. ואם תאמר מתני' היא בפרק השולח (גיטין לד: ושם) דתנן אין אלמנה נפרעת מנכסי יתומים אלא בשבועה ואיכא למימר ההיא באלמנה מן האירוסין כרבי שמעון דאמר שלא בבית דין ונראה לרבי דוחק ועוד קשיא לי דלפוס סוגיא דשמעתא לא פשט ליה רב יוסף מידי ואמאי פשטו ליה דעל כרחך (ג) באלמנה מן הנשואין היא מדקתני סיפא נמנעו מלהשביעה וא"ר זירא אמר שמואל לא שנו אלא באלמנה אבל גרושה משביעין אותה וטעמא דאלמנה שאני בהיא הנאה דקא טרחא קמי יתמי אמיא ומוריא התירא אלמא הוה מצי למפשט ממילתיה דשמואל דבאלמנה מן הנשואין מיירי דאי מן האירוסין מיירי לא שייך למימר קא טרחא קמי יתמי שהיא עומדת בבית אביה אלא אומר רבי דהך שבועה לא משום צרי אלא כדפי' בקונטרס שלא גבתה יותר ולא מיבעיא ליה במכרה למזונות שלא בב"ד דהא לקמן פסיק הלכתא צריכה שבועה ואנן קיימא לן שני דברים שאמר חנן הלכה כמותו דתנן לקמן (דף קה.) מי שהלך למדינת הים ואשתו מובטחת מזונות חנן אומר תשבע בסוף ולא תשבע בתחלה והוא בסוף היינו בשעת גביית כתובה דהא לעיל בשילהי הכותב (דף פח:) מוקי רבי ירמיה חנן כרבי שמעון דאמר כל זמן שתובעת כתובתה יורשין משביעין אותה אינה תובעת כתובתה אין יורשין משביעין אותה משמע דשום שבועה אין מזקיקין אותה עד זמן תביעת כתובתה אלא נראה לרבי דבמוכרת

לכתובה מיבעיא ליה דתחלה קודם גביית כתובתה משביעין אותה שלא עכבה משל בעלה כלום ולאחר שמכרה נכסים שלא בגית דין ליגבות מהן כתובתה מיבעיא ליה אם מחזרין ומשביעין אותה שלא גבתה יותר ועוד אומר רבי דהך שבועה דמיבעיא ליה לא כפ"ה שלא גבתה יותר אלא מיבעיא ליה אי משביעין אותה שלא זלזלה בנכסים וכן מוכח מדקאמר מיבעי לך הכרזה דהוי נמי שלא מזלזל וכן פי' ר"ש. מ"ר: ותיבעי לך הכרזה. דמדמבעיא לך שבועה מכלל דפשיטא לך דלא בעי הכרזה דאי הוה בעי הכרזה ס"ש דצריכה שבועה: (ג) אמר ליה הכרזה לא קא מיבעיא לי. דפשיטא שאינה צריכה הכרזה וא"ת הא אמרינן לעיל (דף פז.) לכרגא למזוני ולקבורה מזבנינן בלא אכרזתא משמע הא לשאר מילי בעינן הכרזה ועוד תנן בערכין (דף כא:) שוס היתומים ל' יום ואומר רבי הני מילי כשבית דין מוכרין דאי טעו בפחות משתות מכרן קיים הלכך לריכי הכרזה שלא להפסיד נכסי יתומים אבל אלמנה אפילו מכרה שוה מנה ודינר במנה תנן דמכרה בטל ואין יכול לגבות לידי הפסד מוכרת שלא בהכרזה והא דאמרינן לקמן (דף ק:) ב"ד שמכרו שלא בהכרזה נעשו כמי שטעו בדבר משנה וחוזרין מאי קא משמע לן תניא שוס היתומין כו' ומסיק הני מילי שליח אלמא דבשליח גופיה צריך הכרזה אע"ג דאי מוזיל חוזר לא קשה מידי חדא דהא בשליח ב"ד מוקמינן לה כמו שפי' רבינו תם ועוד אפי' שליח דעלמא לא קשה מידי דלא אלמוה רבנן לשליח שימכור בלא הכרזה כמו אלמנה: אלא לאו דלא אכרוז בו'. תימה לי אכמי היכי פשיט מהכא דלמא הא דקאמר רב נחמן אלמנה ששמה לעצמה לא עשתה ולא כלום הא לאחר עשתה במכרה למזונות דלאינה צריכה שבועה כדפי' לעיל והואיל וכן אינה צריכה הכרזה ואמר לי רבי דלא מפליג רב נחמן בין מוכרת למזונות למוכרת לכתובה: דאמרי לה מאן שם ליך. כלומר מי המזיקך באלו הנכסים שאין לך אדם שיכול לזכות בקרקע חבירו אם לא יחזיקוהו ב

כדי דמי החפץ מכלל דבטול מקח לרבי יוחנן הוי בכדי דמיהן וכי האי גוונא מפרש ר"ת הא דאמר רב נחמן בהזהב (ב"מ דף מ. ושם) הלא אמרה אונאה אין להן ביטול מקח יש להן לאו דומיא דמטלטלין ביתר משמות אלא בחלי כגון שוה מאתים במנה אבל פחות אפילו שוה פרוטה המקח קיים והא דפסקינן בהמקבל (שם קח.) זבן במאתים ושוה מנה אמרי נהרדעי משמיה דרב נחמן אין אונאה לקרקעות לאו דוקא מאתים אלא מעט פחות דבמאתים הוי ביטול מקח לרב נחמן כדפריש"ת ומאי דגרים ר"ת ברש האיש מקדש (קדושין דף מב: ושם) כמו שאפרש לקמן והא דקאמרת יתר משמות בטל מקח לא אמרן אלא במטלטלי אבל במקרקעי אין אונאה לקרקעות אפילו ביתר משמות עד החלי כדפרישית והא דקא"ל יוחנן ביושלמי אם היה דבר מופלג יש לו אונאה לאו דוקא דהוא הדין ביטול מקח כדפרישית וטעמא דמתקבלה כתובתה גבי מכרה שוה מאתים במנה תימה קלת אע"ג דהוזיל המקח מ"מ תחזור בה לגבי הלקוחות שהרי המכר לא היה כלום ותחזיר הקרקע ליתומים ויש לומר דהוזיל וכשעה שקבלה הקרקע היה שוה מאתים מיד רצתה להוציא הקרקע מרשות היתומים ולהכניסה לרשות הלוקח והרי היא כמו שנתכוונה לקנות הקרקע בכתובה באותה שעה:

כאן שנה רבי הכל לבעל המעות. נראה לר"ת דבמתני' מודו בין רבי יהודה בין רבי יוסי דבדבר שאין לו קצבה גמי לא איפליגו דרבי יוסי סבר הכל לבעל המעות ורבי יהודה סבר הכל לשליח אלא בכה"ג שניתן לו מחמת תוספת דקא"ל קח זה עבור מקחך ועוד אני מוסיף לך זה משלי אבל אם מכר לו בזול מחמת מעות כעין משנתנו שוה מנה במאתים אפי' ר' יהודה מודה דהכל לבעל המעות דאי לא תימא הכי קשיא דר' יהודה אדר' יהודה דלקמן תניא רבי יהודה אומר אף בזה בעל הבית בא מעל מפני שיכול לומר חלוק גדול הייתי מבקש ואתה הבאת לי חלוק קטן ורע ומשקינן מאי רע רע בדמים דא"ל אם מייתית לי בשתים כ"ש דהוה שוי תרתי סרי ואם תמצא לומר דקסבר ר' יהודה הכל לשליח מאי נפקא ליה מיניה לבעל הבית הלא אינו מרויח כלום דהכל הוא לשליח אלא ודאי כה"ג מודה ר' יהודה דהכל לבעל המעות וכן מוכיח נמי מדקאמר כאן שנה רבי הכל לבעל המעות ולא קאמר מתני' מני ר' יוסי היא מכלל דברבי יהודה נמי תניא והא דקאמר כדתניא כלומר דאיכא מילתא אחריתי דאמרי' הכל לבעל המעות ואפי' מאן דפליג התם הכא מודה. ברבינו תם:

כאן שנה רבי הכל לבעל המעות. אין לדחות לפי הירושלמי דמוקי לה כשהוזיל וכשהוקיר הא לאו הכי הדר דהכא משום דלא יצא הקרקע מרשות היתומים דא"כ גבי שוה מאתים במנה תחזיר להו השדה אלא ודאי הכא הכא קנאתן כדפרישית: **אמר** רב **פפא** כו'. הכי גרים רבינו חננאל הלכתא דבר שאין לו קצבה הכל לבעל המעות ותימה לפי גירסא זו אדפריך ליה מאי קמ"ל הוה ליה למיפרך ולימא הלכה כר' יוסי ויש לפרש בדוחק דה"ק קאמר מאי קמ"ל במאי דקאמר דבר שאין לו קצבה הכל לבעל המעות כו' לימא הלכה כר' יוסי הא קמ"ל דשינויא דשינן שינויא הוא ולפי הספרים דגרסי' בהו הלכך דבר שאין לו קצבה הכל לבעל המעות דבר שיש לו קצבה חולקין מאי קמ"ל כו' אתי שפיר דהא רב פפא כמאן אמרה לשמעתא כר"י ומאי חידוש אתא לאשמועי' ומשני שנויא דשינן שנויא הוא. ועל טעות שאינו בא בזלות המקח אלא שהטעה בחשבון שאל ר' יעקב ישראל את ר"ת והשיב לו ואשר שאלת על ראובן ששלח לשמעון לקבל מעותיו מן הטובד כוכבים וטעה העובד כוכבים בחשבון ולא נמצא העכו"ם אח"כ[1] נראה לי שחולקים בין שניהם דהוו המעות כדבר שיש לו קצבה דאמרינן הוסיפו לו אחת יתירה ר' יוסי אומר חולקים ומוקמינן לה בדבר שיש לו קצבה אבל שאין לו קצבה חולקין לפי שבעל המעות כיון שקיבל קצבתו מה לו בטעותו של שליח אלא אמרינן הואיל וע"י מעותיו נשתכר יהיב ליה פלגא ה"נ גבי טעות חשבון דהא שוה מנה במאתים טעות הוה ומוקים לה בהש"ס ירושלמי כגון שקיבל עליו הלוקח וטעמא דהכל לבעל המעות משום דאין לו קצבה דזוזי דאינים עבידו ליה זולא הא בדבר שיש לו קצבה חולקין אפי' בטעות חשבון אע"ג דאיכא למימר טעמא אחרינא גבי חולקין אפי' טעמא דפרישית הוא עיקר (ב) דמוחזק ידו על העליונה וחולקין ואפי' אם היה שכיר שלו כיון שהשכירים שלו אינם שכירי יום אין בעליהן מקפידין על הגבהת מלאכתו עם מלאכתו והוי כהגביה מלאה עם מלאכתו תדע דאם מצא חרנקי בשוק לא זכה בו משכיר ועוד דמיהדר קא הדר ביה שהרי אמר אני זכיתי מכלל דהדר ופועל יכול לחזור בו עכ"ל ושוב חזר בו דכל טעות בין ע"י מקח בין שהטעה במנין הכל לבעל המעות [1]ולרבי נראה שהכל לשליח אם גנב וגזל והטעה מה מיבו של בעל הבית ואפילו חולקין אין שייך לומר משום דע"י מעותיו נשתכר דלא דמי לאחר טעות שנותן הכל בשביל המעות שנשכר שהמעות שוות כל מה שנתן לו אבל הכא טעות בעלמא הוא ודבר בפני עצמו הוא תדע דהא סברא היא שאם היה רוצה היה מחזיר לעובד כוכבים כל מה שהטעהו דזהו תימה למימר שלא היה יכול להודיעו ולהחזיר לו: **דאמר** להו מלו אחד מדעתו של בעל הבית כו'. תימה אלמא אם מעביר על דעתו הוי שליח אמאי מעל שהאורחין העבירו על דעתו של שליח ואמר לי רבי יצחק לומר שגם האורחין אמרו הרי אנו נוטלין שתים לדעתך ואחת מדעתינו אבל אין לריך לדוקא שליח בעינן דלימא הכי שלא יסברו אורחין כשאומר אתם שלדעת בעל הבית אומר כן אבל מה שהן לוקחין יותר ממה שאמר שליח יודעין הן שעושין מדעתן ולא מדעת שליח:

הא

כאן שנה רבי הכל לבעל המעות כדתניא הוסיפו לו אחת יתירה הכל לשליח דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר חולקין והתניא רבי יוסי אומר הכל לבעל המעות אמר רמי בר חמא לא קשיא כאן בדבר שיש לו קצבה כאן בדבר שאין לו קצבה אמר רב פפא [1]הלכתא דבר שיש לו קצבה חולקין דבר שאין לו קצבה הכל לבעל המעות מאי קמ"ל [2]שינויא דשנינן שינויא הוא איבעיא להו [3]אמר ליה [4]זבין לי ליתכא ואזל וזבין ליה כורא מאי מוסיף על דבריו הוא וליתכא מיהא קני או דלמא מעביר על דבריו הוא וליתכא נמי לא קני אמר רב יעקב מנהר פקוד משמיה דרבינא ת"ש [5]אמר בעה"ב [6]לשלוחו תן להן חתיכה לאורחין והוא אומר טלו שתים והן נטלו שלש כולן מעלו אי אמרת בשלמא מוסיף על דבריו הוי משום הכי בעל הבית מעל אלא אי אמרת מעביר על דבריו הוי בעל הבית אמאי מעל [7]והתנן [8]השליח שעשה שליחותו בעל הבית מעל לא עשה שליחותו שליח מעל הכא במאי עסקינן [9]דאמר להו טלו אחת מדעתו של בעל הבית ואחת מדעתי ושקלו אינהו תלת ת"ש היתה כתובתה מנה ומכרה שוה מנה ודינר במנה מכרה בטל מאי לאו דזבין שוה מנה ודינר במנה ודינר ומאי במנה מנה שלה ומאי אפי' אפי' היא אומרת אחזיר את הדינר ליורשים בדינר מקרקעי וקתני מכרה בטל אמר רב הונא בריה דרב נתן לא בדאוזיל הא

כאן שנה רבי. במשנתינו למדנו רבי: **הכל לבעל המעות.** השולח שלוחו לשוק לסחורה ולקח בזול הכל לבעל המעות ולא מלי למימר מגה מרווחי: **דתניא.** דאיכא פלוגתא דתנאי בהא מילתא ומסקנא שמעינן דבדבר שאין לו קצבה אית ליה לר' יוסי הכל לבעל המעות וסתם לן רבי במתני' דהכא כר' יוסי דמתניתין נמי דבר שאין לו קצבה הוא דכל קרקע נמכר בחומד זה בפחות וזה ביוקר: **הוסיפו לו אחת יתירה.** בתוספתא דמסכת דמאי (א) ה) היא: **שיש לו קצבה.** כגון קטנית הנמכר בחנות במדה מלא כלי בפרוטה אם הוסיפו אחת יתירה חולקין דמתנה הואי יש לומר לשליח נתנה ויש לומר לבעל מעות נתנה: **דבר שאין לו קצבה.** כגון טלית וחלוק וירק הנמכרים בחומד פעמים מוותר למכור בזול ופעמים בנמלוס הכל לבעל מעות שאין כאן מתנה אלא מכר: **אמר ליה זבין לי ליתכא.** אמר לשלומו מכור משדותי בית חלי כור: **וליתכא מיהא קני.** לוקח ואם בא בעל הבית לחזור אינו חוזר: **תן להם חתיכה.** חתיכה מבשר שיש לי בכלי: **והוא אמר להם טלו שתים.** שתים כל אחד מכם: **והם נטלו שלש שלש.** ולבסוף נמצא בשר של הקדש: **כולן מעלו.** בעל הבית מעל שהאחת היתה מדעתו והשליח מעל בשניה והאורחין בשליש: **אחת מדעת בעל הבית.** והרי עשה בה שליחותו: **מאי לאו דזבין שוה מנה ודינר במנה ודינר.** אלא היה במנה ודינר שוה שוה מנה: **ומאי במנה.** דקתני: **במנה שלה.** כלומר בשביל מנה שהיה לה להתקבל מכרה שוה מנה ודינר וכשויו: **ומאי אפילו היא אומרת.** פשיטא דעל כרחך של יתומים הוא: **דינר מקרקעי.** אחזיר ואקנה מן הלוקח שוה הדינר ואחזירנו להם: **בדאוזיל.** ומשום הכי מכרה בעל דטעתה שמכרה שוה מנה ודינר במנה:

הא

עין משפט נר מצוה

לד א מיי' פ"ח מהל' שלוחין הל' ה סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' קפג סעיף ו:

לה ב ג ד מיי' פ"ו מהל' מעילה הל' ח סמג עשין רי:

תוספות רי"ד

ארב"א כאן שנה ר' הכל לבעל המעות דתניא הוסיפו לו מנה א' יתירה הכל לשליח דברי ר"י ר' יוסי אומר חולקין בשוה פי' ר"י סבר הכל לשליח דא"ל אנא ארוחי ור' יוסי אומר חולקין דאי לאו מעות לא יהיב לי' מידי הלכך נתנום מחצה לבעל המעות ומחצה לשליח שטרח והרויח והתניא ר' יוסי אומר הכל לבעל המעות אר"א ב"א אר"י ל"ק כאן בדבר שא"ב קצבה כאן בדבר שי"ל קצבה פי' אם הוא דבר שא"ל קצבה הכל הוא לבעל המעות שכל מה שנתן לו בעבור בעל המעות נתן לו ולא מצי למימר אנא ארוחי ואם הוא דבר שי"ל קצבה כגון פירות הנמכרים במנין חולקין שי"ל בעבור המעות עשה וי"ל פניו נשא הלכך חולקין ומתני' בקרקע שהוא דבר שא"ל קצבה הכל לבעל המעות מאי קמ"ל דשינויא הוא דדוקא כשדעת אחרת מקנה לו אז אמרי' שיהא הכל לבעל המעות דאמדינן דעתי' דלא יהיב אלא משום מעות אבל אם באיזה טעות בא להשליח יתרון בלא דעת אחרת מקנה הכל הוא לשליח שאם הרויח הוא בתחבולותיו למה יתן כלום כיון שעשה לו שליחותו משלם: איבעי' להו א"ל זבין לי מארעא ליתכא ואזל וזבין לי' כורא מאי מוסיף על דבריו הוי וליתכא מיהא קני א"ד מעביר על דבריו הוי וליתכא נמי לא קני ומסיק א"ד

מסורת הש"ס

א) [פסחים יב:]. ב) [עי' תוס' זבחים לד. ד"ה אלא כמעביר], ג) מעילה כ. ע"ב, ד) חגיגה י: קדושין מב: מריס מד. מעילה כ., ה) [תוספתי ולא מצאתי], ו) מיכות ולא נמצא העכו"ם ליתא בדפוי"ר, ז) נ"ל ולר"י נראה. רש"ל.

גליון הש"ם

גמ' וזבין לי ליתכא. עיין בפ"ד מ"ד דתרומות בר"ש שם:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הוסיפו וכו' דתמ' דמאי נ"ב רש פ' שמיני: (ב) תוס' ד"ה אמר כו' עיקר וכיון דמוחזק:

מוסף רש"י

ואזיל וזבין ליה כורא. שהוא פי שנים, מאי. מי אמרינן מוסיף על דבריו. של משלח הוי ולא עקר שליחותיה ויקנה מיהא הלקח, או עוכר על דבריו הוי ולא קנה הלוקח כלום (מעילה כ:). כולן מעלו. בעל הבית מעל לפי שנעשה שליחותו בחתיכה אחת והשליח והאורחין מעלו שכל אחד ואחד הוסיף אחד מדעתו (שם כ:). השליח שעשה שליחותו. בעל הבית שהיו בידו מעות הקדש ונתחללו במעותיו ונתנן בשוגג לשליח ואמר לו קח לי מהם חלוק או טלית, אם עשה שליחותו בעל הבית מעל (חגיגה ד:). לא עשה שליחותו. אלא שינה ממה שאמר לו בעל הבית (מעילה כ:) מכרו לשליח ליקח בהן חלוק ויקנה בהן טלית, שליח מעל. ולא השלמו, שבדבר זה אינו שלומו (קדושין מב:)

הא מדסיפא בדאוזיל כו'. דתרתי בדאוזיל למה לי לאסמועינן: **דאוזיל בדיחמי.** שלא היה לה עוד עליהם כלום שהרי באחרון טעתה: **אכל בדידה.** כגון שטעתה אצל אחד מן הראשונים שהיה הטעות עליה שהרי יש לה עוד לגבות ולמכור מהן מכרה קיים דאין אונאה בקרקעות ד) וכ"ש שאין כאן שתות שיעור אונאה: **נתקבלה לכותבה.** ולא אמרינן מכרה בטל: **הכא הוא דאיסתלקא לה.** במכירה ראשונה מהאי בינתא לגמרי וליכא למיגזר מידי אצל הכא דבמכירה ראשונה לא איסתלקא לה אימא אם טעתה במנה ראשון נמי יהא מכרה בטל: **אטו מנה אחרון.** דלא ניתי למימר מכרה קיים קא משמע לן דאפ"ה דוקא דטעתה במנה אחרון אבל במנה ראשון מכרה קיים: **דאי לא מצטרכי לך זוזי.** ותתחרט במכירתך לא היית יכול לחזור אם מכרתיה: **דינר של זהב.** שוה כ"ה דינרין כסף כדאמרי' בהזהב (ב"מ מד:) והם ששה סלעים: **והכיא לו בשלש סלעים חלוק.** דומיא דזבין לי כורא וזבין ליתכא שהרי לוהו למכור כל הדינר בחלוק: **אמאי מעל.** אע"ג דליכא למימר הכא טעמא דאפושי שטרי מיהו אי בעלמא מעניר על דבריו הוי על כרחין לא עשה שליחותו: **שוה שש.** דהוה ליה עשה שליחותו דחלוק בת שש אמר ליה: **אעלים.** שהסלעים האחרונים מדעתו הוליאם ולא מדעת בעל הבית: **רע בדמים.** שקנאו בדמים מועטים והוא לוהו לקנותו בשש. וא"ת מאי אכפת ליה: **דא"ל אי אייתית לי בשש כל שכן.** דמרווחנא טפי דהוי שוה תרתי סרי סלעים גדולים שהלוקח הרבה ביחד מוחלי גביה טפי: **דיקא נמי.** דרע דקאמר ר' יהודה רע בדמים קאמר ובדאייתי ליה שוה שש וטעמא כדאמרן מדקתני מודה בקטנית דהתם לא מצי למימר כל שכן דאי מייתית בדינר זהב היה שוה יותר מכפלים דהוו מוחלי גבך טפי: שהקטנית

הא מדסיפא בדאוזיל הוי רישא בדלא אוזיל דקתני סיפא היתה כתובתה ארבע מאות זוז מכרה לזה במנה ולזה במנה ולאחרון יפה מנה ודינר במנה של אחרון מכרה בטל ושל כולן מכרן קיים לא רישא וסיפא בדאוזיל וסיפא הא קא משמע לן טעמא דאוזיל בדיתמי אבל בדידה מכרה קיים הא מדרישא שמעת מינה היתה כתובתה מאתים ומכרה שוה מנה במאתים או שוה מאתים במנה נתקבלה כתובתה מהו דתימא התם הוא דאיסתלקא לה מהאי ביתא לגמרי אבל הכא ניגזור מנה ראשון אטו מנה אחרון קא משמע לן ואיכא דאמרי הא לא תיבעי לך א"היכא דאמר ליה זיל זבין לי ליתכא וזבין ליה כורא דודאי מוסיף על דבריו הוי כי תיבעי לך דאמר ליה זיל זבין לי כורא ואזיל וזבין ליה ליתכא מאי מי אמרינן א"ל דטבא לך עבדי לך דאי לא מצטרכי לך זוזי לא מצית הדרת ביה או דלמא ב"אמר ליה לא ניחא לי דליפשו שטרי עילואי אמר רבי חנינא מסורא ג)תא שמע נתן לו דינר של זהב ואמר לו הבא לי חלוק והלך והביא לו בשלש חלוק ובשלש טלית שניהם מעלו אי אמרת בשלמא שליח כי האי גוונא עושה שליחותו ומוסיף על דבריו הוי משום הכי בעל הבית מעל אלא אי אמרת מעביר על דבריו הוי אמאי מעל ד)הכא במאי עסקינן דאייתי ליה שוה שש בשלש אי הכי שליח אמאי מעל אטלית אי הכי אימא סיפא ה)רבי יהודה אומר אף בזה בעל הבית לא מעל מפני שיכול לומר חלוק גדול הייתי מבקש ואתה הבאת לי חלוק קטן ורע מאי רע רע בדמים דאמר ליה אי אייתית לי בשית כל שכן דהוה שוה תרתי סרי דיקא נמי דקתני ו)מודה רבי יהודה בקטנית ששניהם מעלו שהקטנית

הא מדסיפא בדוזלא כו'. דלא אפשר לפרש לאחרון יפה מנה ודינר במנה ודינר ומאי במנה במנה שלה דהא כתובתה ד' מאות זוזי ותימה אי בדזלא מאי איריא זלא בדלא זלא נמי מכרה בטל ומצינו למימר דתנא סיפא לגלוי ריש דבלא זלא עוד מצינו למימר דהוה אמינא טפי הוי מעביר לא זלא דמכרה שוה מנה ודינר במנה ודינר מהיכא דזלא: **נתן** לו דינר של זהב. תימה לפי מה דאמרינן בהזהב (ב"מ מד:) דינר של כסף אחד מעשרים וחמשה בדינר של זהב היכי קאמר הכא והביא לו בשלש חלוק ובשלש טלית הל"ל בשלש וחצי דינר חלוק וכן טלית ועוד לא מצינו מנה הקדמוני מופלג משלנו כל כך להוקיר את הזהב ולהזיל את הכסף דעכשיו לא מצינו שיהא יקר הזהב על הכסף יותר ממשקלו אלא שנים עשר שקלים ועוד קשה ההיא דבכורות פרק יש בכור (דף נ.) ד) גבי פדיון הבן דקאמר התם דקא יהיב ליה דינרא טיריינא שייפא ומהדר ליה שתותא וזוזא ופריך אי הכי עשרים נמי דנקא הוו אלא יהיב ליה זוזא ושתותא והשתא תימה על הלשון דקאמר זוזא ושתותא הוה ליה למימר חומשא מהדר ליה דהכל אחד אלא הכי פירושו ועיקר דדינר של זהב פי שנים בדינר של כסף לפי שבכד וגם עב הוא מדינר של כסף כדאמרינן בגלו טרפות (חולין דף נה:) ובשילהי מסכת חגיגה (דף כז.) כעובי דינר זהב וגם כבד מן הכסף ושוקל דינר זהב פי שנים בדינר של כסף לפיכך דינר של זהב נמכר בעשרים וד' של כסף אבל משקל במשקל אין שוה משקל של זהב אלא י"ב של כסף וכן מוכח בהגדת דר' אליעזר בן הורקנוס (פרק לו.) ו) דקאמר כתיב שקלי זהב שש מאות וכתיב וכסף שקלים חמשים הא למדת ששקלים כ' של זהב שוים שש מאות של כסף אם כן נמצאת למד שמשקל של זהב י"ב של כסף וזה לפי משקל שלנו כשהוא מזוקק ושמוט ואע"ג דבזמיס פ' בתרא (דף קטז:) פריך להני קראי ומשני להו בענין אחר מיהו לפי פשטות של מקראות משמעותם לפרש כמו בהגדה דר' אליעזר ואין מקרא יוצא מידי פשוטו והשתא אמי שפיר הכיא בכורות (דף נ.) מהדר ליה זוזא של הכרעות שנותן קולבון לכל ז)דינר של כסף דדינר של זהב נמכר בכ"ד של כסף ולכל ב' דינרין של כסף דהיינו חצי סלע אדם נותן הכרעה כדתנן בפ"ק דמסכת שקלים (דף ב.) הנותן סלע ונוטל שקל נותן שני קולבונות ומפרש בגמרא לפי שאחד הנותן ואחד (ח) השוקל נותן קולבון אלמא בכל שקל ושקל נותן קולבון ונטלא איכא ב' שקלים דרבנן והתם בשקל דרבנן איירי וכדתנן בפ"ק דשחיטת חולין (דף כה:) ובפ"ק דשקלים (דף ב.) ומייתי לה בפ' בתרא דבילה (דף לט:) האחין והשותפין שחייבין בקולבון פטורין ממעשר בהמה ומפרש רש"י האחין שחלקו וחזרו ונשתתפו חייבין בקולבון כלל ישראל שהוחקקו ליתן מחצית השקל בראש חדש אדר לקרבנות צבור והטילו עליהם חכמים על כל אחד ואחד להוסיף קולבון לכל חצי שקל שיביא דהיינו שקל דרבנן דסלע היינו שקל דאורייתא ומפני שהם חצאי שקלים תתיכות דקות ופעמים שמחליפין אותו במים ונותנים הקולבון בהכרע שכן מנהג כשמוכרין לשולחני שוקלין לו בזיתור ואמרו חכמים הויתור לקולבון לכל משקל ומשקל ובדין הוא דהני אחין שמביאין שקל שלם ביניהם לא יתנו כי אם קולבון אחד לפי שאין שם אלא משקל אחד אבל חכמים הטילו עליהם שני קולבונות שלא לפחות מחציהם ולמעט ההקדש הא חזינן מיהא שלכל חצי שקל דהוא שקל דרבנן כשפורעין לחצוני נותן קולבון להכרע והקולבון הוא חצי מעה כדפי' נמי במתני' בפ"ק דשקלים (דף ג.) הלכך לכ"ד של כסף ששוקל לקנות דינר של זהב שהוא י"ב שקלים דרבנן נותן י"ב קולבונות שהם שש מעה ושש מעה כסף דינר ולפיכך לא כלל ההוא זוזא בהדי שתותא ולימא חומשא כל זה דקדק ר"ת ט): **אלא** אי אמרת מעביר על דבריו הוי בעל הבית **אמאי** מעל. דמה שהניח לו חלוק קטן ורע חשוב כמו לא נתן לה ליפשו שטרי עלויה: **א"ה** שליח אמאי מעל. וא"ת מעיקרא נמי אין מעילת השליח אלא בטלית ויש לומר דסלקא דעתין השתא כיון דאייתי ליה שוה שש בשלש אפילו מוסיף על דבריו לא הוי אלא שליחותיה קעביד שכן היה דעתו אם ימצא שם בשלש שיקנה לו טלית במותר אי נמי מעיקרא סלקא דעתיה מעל אחלוק ומדרבנן מעל השליח אבל עכשיו אפילו מדרבנן אמאי ימעול אי נמי השתא לא משמע ליה מעילה דסלקא דעתיה הואיל וקנה שוה שש בשלש אותם שלש שנשארו הרי הם כמו חולין ומשני אטלית דמשום הכי לא נפקי לחולין:

כל שכן דהוה שוי תריסר. כן הוא ודאי כפירוש הקונטרס תרתי סרי גדולים יתר מכפלים דהקונה הרבה ביחד מוחלי גביה טפי מהקונה מעט ויש ספרים שכתוב כהן בהדיא דהוה שוה טפי מתרתי סרי ולפיכך לא מעל בעל הבית שהרי העביר על דעתו דמפסיד בעל הבית בכך שאם היה קונה בשש הוה שוה יותר מכפלים והשתא אמי שפיר דבקטנית מעל שאפילו יקנה הרבה ביחד משום הכי לא מוחלי גביה טפי מאילו זבין בפרוטה אבל אם נפרש דחשיב לה מעביר אע"פ שלא היה שוה אלא תרתי סרי בגמטוס תימה אם כן בקטנית אמאי מעל דהא פשיטא בקטנית נמי אם נתנו לו תחלה שוה שש בשלש כמו כן בשלש הנשארים היו נותנים לו שוה שש. מ"ר:

אמר

מסורת הש"ס

ח) מעילה כח., ב) ג"ז שם, ג) (תוספתא דמעילה פ"כ), ד) [ב"מ נו.], ה) [ע"ש היטב], ו) [בפדר"א שלפנינו ליתא הכי אלא כך כתוב בהכ"ל מה עשה לקח מכל שבט ל' שקלים הרי כולן שש מאות שקלים שנאמר ויתן דוד לארנן כו' עכ"ל הרי דמפרש ג"כ כמו דמסיק הש"ס בזבחים קטז: שהביאו חום' בסמוך ואולם בתוס' שבועות מד: ד"ה התקבלת כתבו דבר זה בשם אגדת שמואל ובזבחים קטז: ד"ה גבה ובבכורות נ. ד"ה דמזדבנא כתבו בשם המדרש, ז) [ל"ל לכל שני דינרין של כסף. מהרש"א], ח) [וע"ע חוס' שבועות מד: ד"ה התקבלת וכו' ותוס' בכורות נ. ד"ה דמזדבנא ותוס' ב"מ מד: ותוס' זבחים קטז: ד"ה גבה].

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה נתן וכו' לפי שאחד הנותן ואחד הנוטל נותן קולבון:

מוסף רש"י

והלך והביא לו בשלש חלוק. בשלשה דינרי (ל"ל סלעי. רש"ש) כסף שהוא תלי דינר זהב, שניהם מעלו. דבעל הבית נעשית שליחותו בייותר מכדי פרוטה והשליח מעל ביותר משוה פרוטה. חלוק קטן ורע. ולא עשית שליחותי כלל (שם).

עין משפט נר מצוה

לו א מיי' פ"ז מהל' שלוחין הלכה ד סמג עשין פב טוש"ע מ"מ סי' קפב סעיף מ:

לז ב מיי' שם טוש"ע שם סעיף ט:

לח ג מיי' פ"ז מהלכות מעילה הלכה ד סמג עשין רי:

תוספות רי"ד

הא לא חבעי לך דודאי מוסיף על דבריו הוי. כי תיבעי לך דא"ל זבין לי כורא ואזל וזבין ליה ליתכא מאי. מי אמרינן א"ל דטבא לך עבדי לך ודלמא לא מצטרכי לך זוזי ואי מצטרכי לך זוזי הדרת וזבין. א"ד מצי א"ל לא ניחא לי דניפוש שטרי עלי וסוגיין דמוסיף ע"ד הוי [הוא] דאמרי'